



Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 BUDAPEST, V., KOHÁRY-UTCA 4., II. EM.
 Minden pénz a lelkész hivatal címére küldendő.

Megjelenik hathetenként
 Felelős szerkesztő:
JÓZAN MIKLÓS

Előfizetési ára:
 Egy évre 1000 kor.
 Egyes szám ára 100 korona.

Torda : 1568. **HATÁRKÖVEK** Pozsony : 1848.
 az unitárius egyház történetében. Ezeken a helyeken mondotta ki az országgyűlés előbb Erdélyre, azután egész
 Magyarországra nézve, hogy az unitárius vallás bevett vallás (recepta religio).

Isten igéje.

„Magszárad a fű, a virág elhull, de
 a mi Istenünk beszéde megmarad
 mindörökké.” Ézs. XL. 8.

Letarolt mezőben járunk. A földre szegezzük tekintetünket. Mintha magunk is oda vágyódnánk, ahová az őszi szél hervasztó parancsára visszatér a hulló falevél! Vissza a porba, ahonnan vétettünk s ahová majdan égi kegyelem hívására úgy is visszatérünk... Nincs hát állandóság semmiben ezen a világon, ahol fény és árny, derű és boru, virulat és hervadás egymást nyomon követve váltja fel. „Minden test olyan mint a fű és minden szépsége olyan, mint a mező virága.” Mulandóság bélyegét hordja homlokán az Idő; s annak gyermekei: a boldog órák s a keserű percek is mulandók. Még a hatalmas folyam is, amelynek most napsugárban, majd vihar felhőben tükröződő árján vigan ringatózik a mi sajkánk, megváltoztatja ágyát az évezredek folyamán s új medret ásva magának, az elhagyottban feltárja rég letűnt idők féltve őrzött drága kincseit. Titkokat és sejtelmeket, hallgató nótákat és tündérmeséket, színes kagylókat és kövecseket, amiket magával sodort önkénytelen... Hát az a hatalmas márvány obeliszk, ott abban a bus temető kertben, messzire tündöklő arany betűivel, meddig fog fennállni büszke fényben, öntelt dicsőségben? Meddig, oh meddig? Oh bizonyára eljő az idő, amikor reá fuvall az Urnak szele és helye sem ismeri többé. Sem őt magát. Sem a hőst, a költőt, a bölcsét, akinek sirja fölé emlékjelül állítottott... „Magszárad a fű, a virág elhull...”

De nem azért örököltük a prófétai lelket, hogy ebbe az örök változásba mintegy kényszerű nyugalommal beletörődjünk. Afölött és amellet, amit látunk és tapasztalunk s ami emberi keblünket végtelen szomorúsággal tölti el, van valami, ami azt sugja minékünk: ne félj, ne rettegj, ne sirj, ne szomorkodj, ha szinte fáj is az élet; mert a te Teremtődnek mindezekkel magasabbrendű céljai vannak. Ez csak műhely ahonnan testben-lélekben megacélozva kerülsz ki. Ez csak olvasztó kemence, amely az aranyat elválasztja a salaktól. Hányan voltak az emberiség legjobbjai, nemes példaadói között, akiket éppen a szenvedés tett naggyá! Hányan voltak és vannak az emberiség szellemi vezérei között, akik a keserüből merítik a mi számunkra a legédesebb vigasztalást a disharmóniából a megnyugtató dallamot! Mindezek a saját lelki életükben már magukévá tették a prófétai ihlet örök igazságát: „Ami Istenünk beszéde megmarad mindörökké.”

Megmarad az Isten igéje. Megmarad, mint ártatlan gyermekajkon az első gyógygőz szótag, amelynek értelmét csak az veheti, aki azt az ébredő lelket, mint a magát szereti. Megmarad, mint lelkes baráti vallomás, mint ragyogó ígéret, amely két külön világot kapcsol egybe a maga szent jegyeivel s ott tündöklő még a sárguló falevélen is. Megmarad mint atyai áldás, mint üdvözítő szent szótag, amely nyomon kísér minket még akkor is, amikor készakarva elfordulunk tőle...

Istennek igéje, Urunk szent beszéde! Szeretünk. Tisztelünk. Megbecsülünk téged. Csak jöjj és vigasztalj! Csak jöjj és tisztíts meg minden bűneinktől. Csak jöjj és taníts meg az isteni bölcsesség első és utolsó leckéjére: Hadd lássuk mindig mindenütt, mindenkiben még az elmuló tovatűnő percekben is az — Örökkévalót.

Szerkesztő.

Jézus a kútnál.

(Az én „Kis bibliám”-ból).

Utban hazafelé, egy vidéki város környékére érkezett a Mester tanítványaival együtt. Ott megállottak. Letelepedtek a Jákób kutja körül. Rövid pihenő után a tanítványok bementek a városba eledelt vásárolni; Jézus pedig ott maradt, künn a mezőn, egyedül... Lelke boldog volt és elégedett a magányban; de ajkát égető szomjuság győőrtte.

Szerencsére éppen akkor jött oda a kúthoz egy szegény asszony, hogy korsójával vizet merítsen. És monda néki Jézus: „Adj innom nékem!” — Az asszony így szólt: „Mi módon kérsz te italt én tőlem? Hiszen én samariai asszony vagyok, te pedig zsidó vagy. És a mi népünk nem barátkozik a te népeddel.” — Felele Jézus és monda néki: „Ha te tudnád az Istennek ajándékát s ismernéd azt, aki tőled vizet kért: te kértél volna tőle és ő adott volna neked élő vizet.”

Az asszony ezt mindjárt nem értette meg. Csak a saját esze szerint mondogatta: „Uram, nincsen mivel meritened, a kut pedig igen mély; hol vennéd hát azt az élő vizet?” — Az asszony nem értette meg, hogy Jézus az élő víz alatt az élő Istenbe vetett hitet, az igaz tudományt érti... De azért figyeit s mintegy édes álomban hallgatta tovább is a Mester szavait és sok jó tanácsát. S amikor elmondotta neki egész életét, úgy amint volt: feltárta előtte bűneit és nyomorúságát, az asszony magába szállott és beismerte, hogy prófétaival van dolga.

Mind a ketten elhallgattak. Csendes imádságba merültek. Majd bizalmasan elbeszélgettek sok mindenről: a régi szokásokról, a szent városról, a jó Istenről. Eközben úgy megszerették egymást, mintha régi jóbarátok lettek volna.

Az asszony most már belátta, hogy az Isten mindenütt jelen van. Az Isten nem kívánja, hogy Őt itt vagy amott, a jeruzsálemi templomban, vagy a samariai szent hegyen imádják; hanem mindenütt, ahol az ő nevében ketten avagy hárman egybegyűlnek. Ezek az igaz hívők, akik az Atyát „lélekben és igazságban”, azaz tiszta szívből imádják.

Igy lett Jézus követője ez az egyszerű asszony, s vele együtt a város népe, akik seregestől jöttek ki a kúthoz s meghívták a Mestert magukhoz éjjeli szállásra tanítványaival együtt.

P. b.

Az Unitárius Értesítő minden unitárius ember asztalán ott legyen.

Egyházfentartási Alap.

A budapesti unitárius egyházközségnek 7—8 különböző rendeltetésű, kisebb-nagyobb alaptökeje van. Ezek közül a legnagyobb az ugynevezett Allandó-Kepe-alap, amelyiknek folyószámlán és értékpapírban kimutatott átlaga több, mint egy negyedmillió korona értéket képvisel. A baj csak az, hogy majdnem a fele hadikölcsön. Ennek az alapnak az lett volna a hivatása, hogy a maihoz hasonló válságos helyzetben kisegítsen bennünket. Kegyeletes érzéssel gondolunk a nagynevű, hitbuzgó elődökre, akik azt annak idején létesítették; de a mi nagy nyomorúságunkat előre nem láthatják. Nem is sejtették. Ők megtehték kötelességüket a múltban. S éppen azáltal mutathatjuk magunkat méltóknak óhozájuk, hogyha a reánk zudult nehéz időben mi is megtesszük, a ma élő nemzedék, a mi kötelességünket.

Az egyházközségnek 1923 szeptember 16-án hozott közgyűlési határozatához képest, magunk között és társadalmi uton is gyűjtve, teremtsünk egy többmillióos „Egyházfentartási-Alap”-ot, amelynek gyarapításához járuljon hozzá az egyházközség apraja-nagyja. Minden rendű és rangu hiveink helyben és vidéken. Legyen ez igazán a mi alapunk, amelyet nem idegen országban koldulunk össze. Önmagunkat megadóztatva, olykor még erőnk felett is áldozva gyűjtsünk, gyűjtsünk, gyűjtsünk! Ugy mintha saját magunknak és családunknak gyűjtenénk. Amint ezekről Isten kegyelméből tehetségünkhöz mérten gondoskodnak, gondoskodjunk arról a Közös Családról is, amelynek neve — Unitárius Egyház.

Amikor a kommun alatt az akkori kormányzat — ha ugyan annak lehet mondani — összes alapjainkat, folyó pénztárunkat, sőt székházunkat is elkobozta volt, jól emlékezem, hogy az egyik kerületi megbízott azt mondta: „Immár, miből fogják az egyházat fentartani? Én pedig teljes lelki nyugalommal azt válaszoltam: „Eddig sem az anyag tartott fenn bennünket, hanem a lélek”... És úgy is volt, mert hiveink kivétel nélkül segítségünkre siettek s önkéntes adományaikkal lehetővé tették, hogy egyházunk a maga erején fentartsa magát. S emellett a templomot is azóta szorgalmasabban látogatják, úgy hogy most a nyári vásárnapokon is mindig van rendes istentisztelet.

A kommun bukásával visszakaptuk alapjainkat, visszakaptuk székházunkat is; sőt angol-amerikai hitrokonaink nemesszívű adományából kifizettük a házat terhelő mintegy 300.000 korona adósságot is 1921 január 10-én. Ettől a történelmi dátumtól kezdve joggal hihettük, hogy hiveink önkéntes adománya, alapjaink jövedelme és a házból befolyó bérek fedezni fogják az egyre fokozódó kiadásokat. Ki számított akkor még

arra, hogy koronánk ennyire alázuhan, s maga után vonja a minden képzeletet meghaladó drágaságot s ezzel együtt, természetesen, a személyi és dologi kiadások ugrásszerű emelkedését. Ha nem a személyes tapasztalatokból látnók ezeket az égbekiáltó skálákat, azt hinné az ember, hogy az egész nem egyéb, mint egy rossz álom, mint egy lidércnyomás, amely ólomsúllyal nehezedik testünkre és lelkünkre. Pedig nagyon is tudjuk és érezzük, hogy az egész nyomoruságos helyzet nem tovatűnő álom, hanem szomorú és lesújtó valóság, amely sötét árnyként odaszegődött hozzánk s aligha fog elmaradni tőlünk ebben a vezekelni tért földi vándorlásban.

A sötét árnyék mellé — némi vigasztalás gyanánt — kérek kinek-kinek a lelkéből bár egy-egy halovány, röpke sugarat. Gyűjtsük össze ezeket a sugarakat is egy központi szívbe, egy centrumba, hogy abból a közös erőforrásból azután fényben és melegségben meggyarapodva, áldást és gyümölcsözést árásszanak mindenfelé. Akikhez eljutott az élő szó, vagy az írott betű, azok máris szép összeggel járultak hozzá „Egyházfentartási Alap”-unkhoz. Ezeknek a nevét és adományát — nyilvános nyugtázás végett — ide iktatom; hálás köszönetet mondva áldozatkészgükért az egyházi előjáróság nevében is. A magam részéről csak ennyit mondok: „Az Isten fizesse meg!” ...

1923 október 8-ig befolyt adományok:

dr. Pálffy Móric	10.000
dr. Hajós Béla	25.000
Fürst Ödön	100.000
dr. Kozma Jenő	125.000
dr. Héderváry Hugó	100.000
Gömöry Károly	12.000
dr. Héderváry Lehel	100.000
dr. Héderváry Lehelné	50.000
Harmos Árpád (Tatabánya)	10.000
dr. Nemes Aurél	50.000
Dimény Mózes	10.000
Szekely György	14.000
Józan Miklós	25.000
dr. Gothárd Zsigmond	10.000
Papp Mihály	10.000
Zsigmond Lőrinc	10.000
dr. L. Sándor Balázs	2.000
dr. Nyiredy Jenő	5.000
Józan Miklósné	7.000
Szekely Mózes	25.000
Szekely András	25.000
G. F.	50.000
Bozóky Emil	50.000
dr. Mikó Gábor	100.000
dr. báró Daniel Gábor	100.000
Nadler Ferenc	100.000
Häutler Ferenc	100.000
Förster Lajosné	25.000
dr. Ürmössy Gyula	25.000
Botár János	10.000
Beke Mózes	25.000
Jánossy Pál (Szolnok)	10.400
Barabás Áron	5.000

Ujváry László	10.000
Schey Ernő	100.000
dr. Gálszécs Emil	100.000
dr. Héderváry Hugóné	50.000
Létay Árpád	10.000
Gábor Antal	50.000
dr. Májay Dezső (Kaposvár)	100.000
Perselypéncz (IX. 23.)	50.000
Dániel Miklós	10.000
Igaz Péter	200.000
Szathmáry Lajos (Szolnok)	10.000
Derzsi Julia	10.000
Kisgyörgy Sándor	10.000
Irsai Ervin	50.000
Bartha Pálma	10.000
dr. Tóth György	10.000

Összesen: 2,105.400

Ezenkívül dr. Gálszécs Emil urtól ugyanerre a célra kaptunk 50 lírát, dr. Austerlitz Vilmos urtól (Bártfa) 12 cseh koronát. Dr. Nyiredy Jenő afia gyűjtőívén kimutatott mintegy félmillió korona adományt jövő számunkban fogjuk nyugtázni. Addig is köszönjük. Köszönjük. Köszönjük.

Az Unitárius Nőszövetség Füzegyarmaton.

A Nőszövetség elnöke és főtitkára augusztus 25-én folytatta vidéki körutját. Ez alkalommal a füzegyarmati testvéreket kereste fel. Ezen látogatásnak különös célja az volt, hogy megismerjék azokat a lelkes unitárius családokat, akik egy-egy budapesti gyermekünket vendégül látták az egész nyári szünetre s így alkalmuk legyen nekik személyesen hálás köszönetet mondani. 25-én — szombaton — Kincses László helybeli lelkész ur szíves kalauzolása mellett járták végig a Nőszövetség kiküldöttei Biró Lajos budapesti lelkésszel együtt a vendégszerető hajlékokat. Mindenütt ugyanaz a kép: nyájas krisztusi szeretettől áthatott háziak, akik kifogyhatatlanok voltak a vendégszerető figyelmességben, — és piros-pozsgás, jól táplált, csillogó szemű gyermekek, akikben alig lehetett felismerni a sápadt, vézna kis üveg-házi palántákat, akik két hónappal azelőtt Budapestet elhagyták. A vidáman csillogó szemek csak akkor borultak el, amikor arra került a sor, hogy bucsuzni kell a jó nevelő szülőktől és a kedves hajléktól, amely két hónapon át nyújtott meleg otthont s ahol tejben-vajban fürödtek a kicsinyek. Megható jeleneteknek voltunk tanúi, ahol nemcsak a bucsuzó gyermekek, de még a nevelő anyák is könnyeket hullattak s ehhez az együtteshez a nyári testvérek, sőt még a kis pajtások is hozzájárultak forró bucsukönnyeikkel. Vasárnap az istentisztelet keretén belől Biró lelkész ur mondott szívhez szóló alkalmi beszédet, amelyben a szószékről is kifejezte a budapesti egyházközség háláját a füzegyarmati áldozatkész unitárius hivek iránt. Hétfőn reggel ütöti a bucsuzás órája. A papi lakban gyülekeztek az apró utasok a hatalmas uti csomagokkal, amelyeket

még utoljára jól megtömött tyukkal, kaláccsal a nevelőanyák szerető gondossága. Jutott abból az otthonvalóknak is. Egész uton ki nem fogytak a gyermekek csevegésből. Egymást tullicitálva méltóztak a nyári élményeket. Mi hallgattuk s megértettük belőle, hogy a vendéglátó szülők nem csak testüket táplálták fel a kicsinyeknek, hanem gazdag táplálékot nyújtottak a fogékony gyermeki léleknek is; kedves, felejthetetlen emléket egy boldog, derűs, napsugaras nyárnak, s felébresztették bennük az emberi érzések legnemesebbikét: a mélyes, szívből fakadó hálát. Az Isten áldja meg őket érte!

Sleen.

Ifjusági konferencia Hollandiában.

A modern kereszténység fejlődő öntudatát mi sem bizonyítja jobban, mint az évről-évre tartott nemzetközi konferenciák. Ezek a találkozásokon fejlődik ki az az egészséges és egységes közszellem, amely egyszer még hivatva lesz a szerteomlott európai lelket az emberiség megújításának hitében összegyűjteni. A felvetődő problémák a nyugtalan kereső ember-problémái; ha sikerül ezekre feleletet adnunk, akkor megtaláltuk azt az Archimedesi pontot, ahonnan kímőzdíthatjuk a világot.

A modern kereszténység tudatában van feladatának, melyet megoldva újra visszaadja hitét és nyugalma a felzaklatott, szenvedő emberiségnek. Hogy ez a vágy csakugyan benne él az emberekben, azt bizonyítják a különféle világot megváltó filozófiai és szociális elméletek, melyekből soha annyi nem volt, mint napjainkban. Ezek azonban csak töredékei annak a hatalmas elvi rendszernek, amelynek felépítését az emberiség helyzete mind követelőbben sürgeti. És ha egyes filozófusok, mint Spengler, aki különben a történetfilozófiai idealizmus híve, Európa kulturájának hanyatlását látják a mai időkben, mi hisszük törhetetlenül, hogy a kereszténység egy újabb regenerációja újra virágzó életet, hívő emberiséget fog teremteni a sokat szenvedett Nyugaton.

Ezek lehettek azok a gondolatok, amelyek Hollandia egy kicsiny falujának erdős határába összegyűjtötték a modern keresztény ifjuság képviselőit. Az Unit. értesítő 1922 évf. 4 számában beszámolt a múlt évi, Leidenben tartott konferenciáról, amelynek egyik jelentős határozata volt, amely az ifjuság nemzetközi megszervezését sürgette. Ennek a határozatnak megvalósulása volt az ideai ifjusági táborozás, ahová a vendéglátó hollandusokon kívül öt nemzet küldte el ifjait: az amerikai, az angol, a német, a francia és a magyar. A budapesti Dávid Ferenc ifj. Egyesületet Jancsi László unitár. teol. hallgató képviselte.

A konferencia aug. 15-én kezdődött, de már 14-én megérkezett a külföldi résztvevők jó része. Az érkezőket egy fenyőerdő közepén sátor tábor fogadta. Öt sátor az ifjak, öt elkülönített sátor a nők részére. Ezenkívül hatalmas konferencia sátor harmoniummal, zongorával, szószékkel, padok-

kal felszerelve. A tábor bejáratánál kőépület: a konyha. Mellette az étkező sátor, melyben maguk a résztvevők szolgálnak fel, egymást naponként főlváltva. Az egyetemi tanárok és papok részére a tábor egy távolabbi csendes pontján egy kis kőház szolgál lakásul egyik felével az erdőre, másik oldalával pedig a végtelen róna felé tekintve. Ez egyik legszebb pontja a tábornak.

A tábor napi rendjét mindenkinek szigorúan meg kell tartani. Reggel fél 8 órakor a tábor-kürtös ébresztőt, este 11 órakor takarodót fúj. Napközben 4 étkezés van, melyre trombitaszó hívja össze a résztvevőket: fél 9 órakor reggeli 1 órakor villásreggeli, 4 órakor tea, 6 órakor ebéd. Az étkezések közti idő is szigorú takarékosággal van felhasználva 10 órakor reggeli istentisztelet. Utána vagy egy tanárnak, vagy egy papnak az előadása, amelyet a kérdés megbeszélése követ s ez rendszeren eltart 1 óráig, a villásreggeli idejéig. Villásreggeli után silentium van a táborban 3 óráig, de sétálni ki lehet menni. A délután sétával, játékkal stb. telik el. A játékban nagy mesterek a németek és az angolok. A 6 órai ebéd után ismét előadás, de most már egyetemi és teológiai hallgatók az előadók. Utána megint megbeszélés, melyet az esti istentisztelet követ. A szent szolgálatot felváltva öt nemzet fia tartják minden nemzetnek egyedülvaló, örök Atyja előtt.

Az étkezésre külön sátor van mindjárt a tábor bejáratánál, mellette a hosszú kerékpársátor. Az étkezésre az előkészületet a „korvé” végzi. Felváltva minden nap egy-egy sátor lakói teritnek, asztalt bontanak, felszolgálnak. Az asztal főhelyén a táborparancsnok ül. Egy szelid lányos képű bölcsészethallgató. Csengetyűvel adja a jelt az imára és az ima végére. Mindenki csendben végzi az asztali áldást. Ima után jó étvágyat kíván, mire az egész asztal „hasonlóképpen”-nel válaszol. Az ebédet szellemes megjegyzésekkel, vidám dalokkal fűszerezik. Ilyenkor elemében van a francia és a holland. A holland kedélyes ségnek, mely főleg a jólétekből fakad és ebéd után mindenkit magával ragad valóban Jan Steen ecsetje alá való jelenetei láthatók ilyenkor. Ekkor van a törvénykezés ideje is. Ha valaki valamit szabálytalanságot követ el ítéletet mond felette a rögtönzött vésztörvényszék. Az ítéletet egy különös szerszámmal hatják végre. Az udvaron áll egy „pumpa” egy közönséges szivattyu, amely ilyenkor félelmissé válik t. i. ez alá kell a fejét hajtani a szegény bűnösnek...

Bár a konferencia csak egy hétig tartott, ez a szeretetre méltó közvetlenség jókedv és egyszerűség, az egész tábor egy nagy baráti szövetségbe forrasztotta össze.

Térjünk most rá a konferencia végzett munkájának ismertetésére.

A Szabadelvű Keresztény Diákok Szövetsége (Vrijzinnig Christelijke Studenten Bond) 1918-ban alakult meg Hollandiában azzal a céllal, hogy az egyetemi ifjuságnak megmutassa a dogmanélküli kereszténység mélyes értékeit s így

az ingadozó sokszor egyenesen materialis gondolkodású ifjunak erős meggyőződést, nagy hitet adjon. A modern világnak keresztény szempontból való megvizsgálása főképen az ilyen nyári táborozásokon történik. Az idén immár a harmadik táborozást tartotta a szövetség, Steenben, Észak-Hollandia egy kicsiny falujában. (Sleen a Zuider-Zee-től keletre fekszik, Drente nevű tartományban. Friesland és Drente a szabadelvű egyházi törekvések legerősebb vára.) A konferencia megnyitása aug. 15-én volt este 8 órakor, A megnyitó beszédet C. I. Bleeker a konferencia elnöke mondta. Üdvözölte a képviselt nemzeteket s eközben mindenkihez volt egy meleg szava. Utalt arra a sok baráti kapcsolatra, amely eddig is Hollandia és Magyarország közt volt s reményét fejezte ki, hogy ez a baráti meleg viszony a két távoli ország népét egymáshoz mind közelebb fogja hozni.

Másnap 16-án megkezdődtek a felolvasások melyeknek sorát itt adjuk.

Rev. C. Flower (Cambridge, Angolorsz.): „Jézus küldetésének és személyiségének jelentősége a mai életben.“

Dr. F. W. Hauer (Tübingen, Németorsz.): „Ami a legszükségesebb.“

Prof. Dr. K. H. Roessingh (Leiden, Hollandia): „A szabadelvű kereszténység célja és jövője.“

P. Minderaa (Hollandia): „A vallás és a természetszeretet.“

Rev. Dr. L. I. van Holk (Hollandia): „A Parsifal monda.“

Jancsi László (Budapest, Magyarország): „Az én két lelki vezérem a modern életben.“

C. J. Bleeker (Hollandia): „A szabadelvű kereszténység és a külső misszió.“

C. Flower, angol unitárius lelkész konferencia-beszéde, mely egyike volt a legérdekesebbeknek, a következő főgondolatokból állott:

„Az unitáriusokról sokan úgy vélekednek, hogy azok nem hisznek Jézusban, hisz csak „közönséges“ embernek tartják. Ez a „közönséges“ szemrehányás akar lenni. Pedig ez nem keresztény eljárás. Ez a felfogás negyven messze állítja egymástól az Istent és az embert, pedig Jézus azt tanította, hogy Isten a mi Atyánk és mi mindnyájan az ő fiai vagyunk.“

Az élet sokszor összeütközik a vallással és a modern ember gyakran megfut az összeütközés elől. Isten ránk bízta a választást lelkünk mélyén. Követeli tőlünk, hogy isteni elhivatásunkat betöltsük, bár ki nem kényszeríti. Istennek hatalmas szózata a lélek mélyén szól mihozzánk és erre legnagyobb bizonyítékunk Jézus, kinek lelke mélyén leggazdagabban nyilvánult meg az életre hívó szózat. Mi tehát az ő küldetésének jelentősége?

Három hatalmas érték maradt tőle reánk:

- 1) Élete, mely beragyogja az egész emberiség történelmét.
- 2) Tanítása, mely mélyeséges meglátásból (intuición) és gazdag tapasztalásból táplálkozik.
- 3) Hatása a világra, mely szebb-nél-szebb legendákban nyilvánult régen s önfeláldozó hitben és szeretetben ma és mindenkor.

Idővel Jézusnak élő alakja mind inkább elveszett a legendák és symbolumok mögött, úgy, hogy ma nekünk ismét életre kell hívunk Jézust vissza kell adni a világnak, hogy belőle erőt és hitet merítsen.

Nekünk nincsen többé szükségünk oly valásra, amely Jézusról szól. Nekünk Jézus vallására van szükségünk. Az élet nagy nehézségeit Jézus velünk kell, hogy megoldja nem pedig helyettünk. Az ő élete emberi élet, de mi nem élünk emberhez méltó életet. Ebből a megfontolásból reánk nehéz, de szép kötelesség vár: Utól kell érünk Jézust, követnünk kell mindenekben.

Augusztus 17-én délután az összes külföldi megbízottak ismertették hazájuk ifjusági mozgalmait és a diákság helyzetét. Magyar hazánkról csak szomorú jelentés szólhatott. A magyar diákság szenved, nélkülöz, éhez és tanul. Nagy része s ez különösen áll unitárius diáktestvéreinkre, hazájából kiüzve, a megélhetéssel küzködik, de szívében él mégis szeretete mindenek, ami magyar, ami örökké való.

Meglepő és lelkesítő volt az amerikai megbízottnak Charles G. Gates-nek beszámolója. Rövid egyszerű szavakban vázolta azt a hatalmas unitárius diákmozgalmat, amelyről nekünk európaiaknak fogalmunk sincs.

Julius 14—28-ig tartott Star Islandon két csoportban 250—250 kiküldött konferenciája, melyre néhányan még Kaliforniából is eljöttek. Ez a megmozdulás is mutatja, hogy az „unitarizmus valóban az ifjuság vallása“. Egyébként amerikai barátaink már rendes unitárius diáksajtóval is rendelkeznek.

Ugyanaznap (aug. 17.) este tartotta meg Jancsi László unit. teologus magyar megbízott is felolvasását, melynek címét már fennebb adtuk. Az előadás gondolatmenete a következő:

Az emberi életnek régi nagy értéke a XIX sz. folyamán elvesztették hitüket az emberiség előtt.

A vallás, a nemzet, a család eszméit aláasta a materialista gondolkodás, amelynek édes fia a kommunizmus.

Ez a világmegváltás jelszavával lépett fel, orvosolni akart minden bajt, de a betegnek csak mérget adott még nagyobb adagban, mint addig a kapitalista rendszer. Küzdött a régi kizsákmányoló világgal, de ez a küzdelem nem a fokozottabb lelkiség ellentétéből eredt, hanem abból az emberi ösztönösségből, amit úgy fejezett ki valaki: Menj onnan, hogy én kerüljek a te helyedre.

A múlt század s a mai is pesszimista, mert nincs hite, nincs világnézete. A régi elkorhad, elpusztította saját önzése, új nincs, akkor hát hol találhatjuk meg életünk célját, miben remélhetünk, mire törekedjünk.

Ebben a nagy keresésben jó segítségünkre a kereszténység és rámutat örök értékeire, amelyek megtisztítva a dogmák rozsdájától újra régi fényben tündökölnék, ami szomorú kietlen világunkban.

S csakugyan a XIX század folyamán, de még inkább századunkban találkozunk olyan hatalmas szellemekkel akik ezt a törekvést költőiművekben kifejezni, tudományosan igazolni, filozófiai uton öntudatosítani akarják. Amit a modern kereszténység a vallás, az egyház útján, ugyanazt akarják ők is más-más módon.

Ezek közül magasan kiemelkedik Foerster és Tagore alakja, Foerster, zürichi tanár, a pedagógia útján jut meggyőződéséhez, hogy csak a kereszténység elvei nevelhetnek fel egészséges, életképes nemzedéket.

Tagore, India költője, a képzelet bűvös lámpája mellett lájja meg a gyakorlati vallásosságának az Isten és ember-szeretnek csodás birodalmát; majd a filozófiának linom és csiszolt fogalmaival hatol be az emberi élet titkaiba. Ők ketten a földnek mily távoli pontján élnek s mégis egy az akaratuk, egy a szívük dobbanásai. Egyben hisznek a fanatikusok hitével. Az ő hitük az Istenre irányított emberi lélek. Hit az emberiség jövőjében: ez az ő nagy tanításuk, melyre ma mindannyiunknak oly nagy szükségünk van.

Ebben a hitben találkoznak hat nemzet fiai Sleenben s ez a hit, de még inkább a szeretet újjáéledő hatalmas érzése fogja majdán újjáteremteni Európát is. Ez az egyetlen reménye a magyarságnak is, melynek egét ma szomorú fellegek borítják. A magyar nemzet ma szorongósan érzi, mit jelent a résztvevő szeretet; de bizik rendületlenül, hogy számára is van megváltás a szeretet útján s lesz idő, mikor a magyar eget újra a boldogság napja fogja besugározni.

Az előadást a problémák megbeszélése követte. Utána C. Flower lelkes indítványára az egész gyűlés lelkesedéssel határozta el, hogy a szenvedő magyar diákságnak üdvözlétét és szeretetét küldi.

Ez volt az egész konferencia legmelegebb pontja. Baráti szívek dobbantak ekkor össze s Nyugat fiai meglátták a Kelet egyedülálló, rokontalan nemzetének, fájdalmas, fakó arcát. Örökké felejt-hetetlen ez a jelenet!

A konferencia aug. 20-án végződött, de 21-én még egy értekezlet volt, melyen a külföldiek vettek részt és kimondták a nemzetközi szervezet megalakulását. A szervezet neve: Leiden International Bureau (LIB). Ennek feladata lesz az összes nemzeti mozgalmakkal az érintkezést fentartani s azokat egy központból irányítani. A V. C. S. B. már az elmúlt év folyamán is érintkezésben volt a külföldi diáksággal s ebben oroszánrésze van M. Noordhoff titkárnak, aki az új nemzetközi irodának is titkára. Az LIB. megteremti a sajtólapot s ebből egy kebelbeli lapot tart fenn, mely egyelőre évente négyszer fog megjelenni. Végül az összes külföldi képviselők egy-egy tagja baráti köszönetet mondott azért a vendégszeretetért, amelyben a hollandusok őket rész-sítették.

A tábor a legjobb kilátások között oszlott szét. A bucsuzásnál „Viszontlátásra” volt a jelszó. A bizakodó arcok mind arról beszéltek, hogy

egy év múlva erőben, szellemekben, sikerekben gyarapodva fognak találkozni ismét a sleeni lenyvesben.

Mihályfi L.

HIREK

Felhívás összes hiveinkhez helyben és a vidéken. Budapesti unitárius egyházközségünk a magyar korona romlása folytán súlyos pénzügyi válságba jutott. Szeptember elsejével az esedékes személyi kiadásokat nem tudta fedezni. Szeptember 16-án egybehívott rendkívüli Kéblitanácsi és közgyűlésünk beható tanácskozás és alapos számvetés után elhatározta, hogy ezen a bajon pillanatnyilag és intézményesen segíteni kell. A segítség módja pillanatnyilag az lehet, hogyha minden hívünk a folyó évre kivetett egyházi adóját szeptember 1-től kezdve *havonta* megfizeti. A segítség módja intézményesen az, hogy hiveink között és társadalmi uton is egy többmillió „Egyházfentartási Alap”-ot gyűjtsünk s azt megfelelő módon elhelyezzük.

Költségkímélés szempontjából ezen az uton fordulunk kedves Hiveinkhez s kérjük őket, hogy a saját jó szívük sugallatára is hallgatva, jöjjenek mindannyian egyházközségünk s ezzel együtt unitárius szent ügyünk segítségére; mert a budapesti egyházközségnek fentartása nemcsak elsőrendű közérdek, hanem mindnyájunk becsületbeli kötelessége. Minden pénzküldemény a lelkesítő hivatal címére (V., Koháry-u. 4.) küldendő. Hit-rokoni szíves üdvözléssel

Budapest, 1923. szeptember 16.

a Gondnokság.

Unitárius istentisztelet Miskolcon.

Csonka-Magyarországnak csaknem minden városában élnek kisebb-nagyobb számmal unitáriusok, különösen azóta, amióta Erdélyből az a szomorú népvándorlás megindult. Így Miskolcon az 1920-ban tartott népszámlálás 29 unitáriust mutat ki, akik jórészt mind Erdélyből menekült tisztviselők s e kis csoport már régóta lelki szükségét érezte az unitárius közösségi életnek. E vágyuk a körülmények kedvező alakulása folytán teljesült is. Dr. Balázs Ferenc postaigazgató, régi kipróbált egyházi ember, egyházi főtanácsos kezébe vette a szervezést s mivel fia Balázs Ferenc végzett papjelölt a nyarat éppen Miskolcon töltötte, az ő közreműködésével két istentiszteletet tartottak, az elsőt aug. 26-án, a másodikat szept. 16-án, ez utóbbit urvacsora osztással egybekötve, mindkettőt a Kun József-utcai állami elemi iskola egyik emeleti tantermében, amit az iskola vezetősége nagy előzékenységgel bocsátott rendelkezésre. A kántori teendőket Balázs Ibolyka végezte, ki mindkét alkalommal új unitárius egyházi énekek elnéklésével ragadta el a gyülekezetet. A tanterem mindkét alkalommal egészen megtelt, másvallású hallgatók is szép számmal voltak. Az első alkalommal dr. Balázs Ferenc vezetése alatt értekezletet is tartottak, amelyen a jelenlevők mind beléptek a Magyar Unitárius Társulat tagjai sorába; azonkívül elhatározták, hogy minden hónap második vasárnapján összejönnek s lehe-

tőleg istentiszteletet tartanak, ha másképpen nem, legalább imával és bibliaolvasással. A második alkalomra az urvacsorához szükséges dolgokat László Miklós ny. máv. felügyelő és dr. Balázs Ferenc ajándékozták. Itt örömmel hallották az unitárius Misszió-ház felállítását s különösen azt, hogy az amerikaiak olyan bőséges anyagi támogatásban részesítik a Misszió lelkészét, hogy az bizonyára Miskolcra is negyedévenként egyszer lejöhet istentiszteletet tartani. Miskolcon minden remény meg van arra, hogy egészséges unitárius élet fejlődjék ki.

Dr. Csiki Gábor esküvője szept. 25-én volt Kolozsvárt, az unitárius templomban. Az egyházi szertartást Ferencz József püspök ur végezte. Az ifju párt szeretettel várjuk körünkbe és állandó boldogságot kívánunk nekik.

Debrecenben szeptember 30-án tartottak őszi hálaadó ünnepet hűveink. József Miklós püsp. vikárius tartott istentiszteletet a Kossuth-utcai ref. templomban, amelyet ez alkalomra is szívesen engedtek át ref. testvéreink. Urvacsorát mintegy 40-en vettek. Debrecenben a gondnoki hivatal címe: Hatvan-utca 24.

Szolnokon október 21-én d. e. 11 órakor tart őszi hálaadó-ünnepet a ref. templomban József Miklós püspöki vikárius urvacsora osztásával egybekötve. Környékbéli hűveinket szívesen látjuk ez alkalomra.

Iskolai évmegnyitó istentisztelet volt budapesti templomunkban szept. 9-én a tanulók és szülők részvételével. Ugyanekkor Vilma hollandi királynő 25 évi uralkodói jubileumáról is megemlékeztünk. A szept. 23-iki őszi hálaadáson 150-en vettek urvacsorát. Kenyeret József Miklósné főt. asszony, bort pedig Szathmáry Pál őrnagy ur adtak. Köszönjük.

A „Budapesti Székely Dalárda” Tiboldi József karnagy vezetésével újra megkezdte működését. Próbákat minden kedden este 7-8-ig tart az V., Markó-utcai gimnázium I. emeletén, (a mentőkkel szemben). Nemcsak hűveinket, hanem minden igaz székely embert felhívunk és kérünk léojen be a Dalárda tagjai közé és segítsen ápolni a székely és magyar dalt.

Igazgató-Tanács alakult meg szept. 24-én a Magyarországon élő egyházi tanácsosokból. Az Ig. tanács szervezeti szabályait már fel is terjesztette jóváhagyás céljából az E. K. Tanácshoz Kolozsvárra.

A reformáció emlékére október 28-án, vasárnap d. e. 11 órakor istentisztelete tartunk budapesti templomunkban. Délután 4 órakor ifjusági istentisztelet a tanuló ifjuság számára.

F. hó 7-én este indult el két ifju unitárius papjelölt Angliába, hogy az ottani főiskolákon tanulmányait folytassa és ismereteit bővítse. Balázs Ferenc Oxfordba, Máthé Zsigmond pedig Manchesterbe. Sok szerencsét.

Benke Gyula dévaványai tanító, afia, miután a polg. isk. tanári vizsgát letette, nemrég a turkevei áll. polg. iskolához folyamodott állásért. Most a kultusz kormány oda ki is nevezte. Sajnáljuk távozását Dévaványáról, de örülünk előhaladásának. Dévaványán egyelőre hűveinket Kincses L. fűzésgyarmati lelkész gondozza.

A Nőszövetség minden hó 2-ik esütőnkén d. u. 5 órakor „Bibliái órák” tart a lelkészi irodán. Utána rendes szövetségi gyűlés. Itt említjük meg, hogy a Nőszövetség alapszabályait a belügyi

kormány jóváhagyta s így a Nőszövetség közelebbről megtarthatja közgyűlését is.

Lapunk júniusi számának költségeihez Kovács Kálmán afia 50.000 koronát adományozott. Köszönjük.

Ha'á'ozás. Dr. Szabó József, a „Baldácsy Protestáns Alapítvány” ügyvivője, aki egyformán szíven viselte a három protestáns felekezet sorsát s a mi budapesti házunknak is sokáig gondnoka volt, nemrég elhunyt. Részvétünk kíséri sirjában. — Nagy veszteség érte Borbély Sándor hitrokunkat, a váci siketnéma intézet igazgatóját. Felesége 47 éves korában okt. hó 2-án elhunyt. Részvétel szíven osztozunk a család gyászában.

A Magyar Unitárius Társulat tagjai sorába beléptek: Budapesten: Székely Mózsef, Uzoni János, Pusztay Lajos és Ujváry László 1000—1000 K-val. Hódmezővásárhelyen: Dr. Pálffy József 3000 K-val. Miskolcon: Dr. Balázs Ferenc, László Miklós, Varga Mózsef, 2000—2000 K-val, Felmann Béla 5000 K-val, Soós Mihály Dimény Zsigmond, Ferenci István, Patazfalvy Károly, Dénes József 1000—1000 K-val. Gyöngyösön: ajtai Kovács Albert, Andrassy Ferenc, Sinczy Géza, Székely Sándor 1000—1000 K-val. Tatabányán: Harmos Árpád 1000 K-val. Debrecenben: Bíró István, Lőfi Jenő, Br. Orbán Bodog, dr. Imreh Dénes, Székely János, Nemes Dénes és Kelemen Béla 1000—1000 K-val.

F. évi ápr. 1—szent. 30-ig egyházi adót fizettek: Ranzenhofer O. 100.000, Ligeti S., Klein G., Gálszécs E. 50.000—50.000, Wáhl F.-né 25.000, Gábor A., Petrik S., dr. Kozma J. 20.000—20.000, dr. Austerlitz V. 18.000, Gál I., Ranzenhofer H. dr. Héderváry L. Fürst Ö. 15.000—15.000, Kovács F.-né 14.000, dr. Hajós B. 12.000 Buzogány E. 11.000 Gáspár A., br. Dániel E., Gellért Gy., Klein G., Török D., Kovács F., Spuller O., dr. Gyulay T., Zoltán E., dr., Török L., dr. Héderváry H., Reiter A.-né, Ürmössy L., dr. Dalmady Z., Schwimmer I., Gerley L., Havas J., Vitéz Siménfalvy T., Tiboldi Gy., Somlyay K., Benedek D., br. Dániel G., id. Imreh J., Gömörly K., Székely Gy., Dimény M., Ráduly J.-né, Imreh S. ifj. Imreh S., Osváth P.-né, 10.000—10.000, Molnos J., Gmehling R. 9000—9000, dr. Austerlitz V. 6500, Fürst Ö., öz. Beniczky grófnő, Gál V., Rózsa L., Endrey G., Vágó M., Irsay E., Migray L., Péterffy I., Pausperl M., Székely J.-né, Máthé B., Gerő Gy., Nagy A., dr. Orbók A., Koncz I., dr. Sándor B., Kanyaró G., Andrassy J., Ilkay E., Bartha L., Gábor D.-né, Sigmund K., Fejér D., Fodor L., Simándi Zs., Kovács G., László D., dr. Nyiredy J., Bodóczy G., Zsigmond L., Sajó A.-né, Sajó A. 5000—5000, Rediger Z. 4300, Maté B. 4500, dr. Gothárd Zs. 4800, Harmos A. 8300, Somlyai A., dr. L. Sándor B., Ujváry L., Derzsi J., Derzsi Zs. 8000—8000, Létay Á., Mátyás S. 7000—7000, Szathmáry L., Mihály R.-né, 6000—6000, dr. Schmerr S., Hoffer F.-né, Häutler F., Wastec J., Ladányi R., dr. Gimes M., dr. Szentgyörgyi Gy., dr. Nagy L., Jacobi F., Supka G., dr. Kiss Á., Székely L., dr. Pákey L., Dániel M., Szentannai S. Berde L., Gyarmati M., Botár J., Simonyi S.-né, Polgár L., Bán E.-né, Derzsi J., Korlán Gy.-né, Preyer M. Kozma T. 4000—4000, Pécsi A., dr. Nemes Gy. 3200, öz. Rend D.-né 3300, Pongrácz B., Bíró L., Paget A., dr. Sándor A. Irsay I., Doroghy L., Kovács S., dr. Szinte J. Iszlai Gy., Tóth S., Páp I., Molnár S., Tóth A., dr. Eryedy R.-né, 3000—3000 K-t. Jordán V., Blaschnek B., Blaschnek R., dr. Csongvay G., Telkes D., öz. Lipkay A.-né, 2500—2500 K-t. Matéffy D., dr. Gothárd Zs., Osváth A., dr. Putnoky L. 2400—2400 K-t. Somlyay K., 2300 K-t. Hegyi Gy.-né, Szende Gy., dr. Ürmössy Gy., Kovács F., Szathmáry P., Bartók B., öz. Deák Á.-né, Br. Dániel E., Gyarmati M., Hajdu H., Berde L., Bellováry I.-né, Derzsi J., Derzsi Zs., Csucsi J., Szolga M., Gálfi J., dr. Hajós B., Durugy F., Gál P., Kovács P.-né, Ádám I., Fazekas L., Szentgyörgyi J., Csiki A., Pogány E., Rend T., Lakatos J.-né, Tiboldi Gy., Gál A., Fekete Gy., dr. Dénes J.-né, Varga J., Székely M., Nagy I.-né, Szabó F., dr. Kozma L., Gyöngyössy J., Liebenberger K., Deák M., Bodor J., Zsigmond L., Ferenczy Z., Nádler J., dr. Koncz J., Szekeres S.-né, Tóth J., Bartók S., Faluzsági A., Hollósi Flép J., Szende Gy., Stipics M., Boros J., Dobozy Testvérek, Radó B., Zagonyi A.-né, dr. Kiss I., öz. Keresztely D.-né, Krieger T.-né, László J., Bartalis J., Molnár B., dr. Tóth Gy., Marosy J., dr. Szilágyi I.-né, dr. Dézsi F., Rediger

B., ifj. Imreh J., Ferenczy S., özv. Sámi L.-né, Derzsi L., Gömör K., Molnár L., Beke M., Kaffka E., Premusz L.-né, Suberka Gy.-né, dr. Kovács A. 2000—2000, dr. Gál J., 1800, Örmössy Zs., dr. Zsakó Gy., dr. Sándor J., Kiss J., dr. Mikó Gy., Költő A., Török K.-né, Orbók F., Tóth A., Horváth I., Kutas D. 1600—1600, Orbán J., Juki K.-né, Csongvay G., Kovács A., Krieger T.-né, id. Dimény L., Buzás M., Buzás Zs., József D., Jánossy P., Jánossy F., dr. Csongvay G., Hoffer F.-né, Kovács A.-né, Gruer I., Orbók K., Ladányi M., Jahl N.-né 1500—1500, Ujváry L. 1400, Fazekas D. 1300, Kovács G., Bán E.-né, Bárdos J.-né, Pápay I., Csegezy T., dr. Nyiredy J., Márton G., Bruz V., Ráduly J., Pusztay L., Székely S., Osváth I., Miklósi F., Rend A., Molnár L., Nagy B., Viola M.-né, Tiboldi J., Kiss M., Mátyás S., Szentiványi J., Rigó F., Pusztay L., Szilágyi T., dr. Derzsi A., Szegedi I.-né, Lőrincz D., Szentpétery L.-né, László M., Szabó M., Sipos D. 1200—1200, Molnár J., Györfi I., Sterenberg H., Pap M., dr. Barabásy I., dr. Lázár J., Biszták J., Csákány D.-né, Mózes A., Székely L., Hajós-Ilkei Zs., dr. Mikó M., Frank-Kis I., Birtalan L., Gaál A., Ráduly J.-né Heim E., Révész F., dr. Telman S., Kovács S., Buzogány A., Csegezy P., Benedek E., Dániel M., Pap J., Nemes Nagy S., Bartha L., dr. Balázs F., Deák F., Tóth J., Bálint M., Komáromi A. dr. Mihálovits L.-né, Imreh J., Borbély S., Péteffy T., Sinczy G., Sámy E., László D., Sternthal T., Füz J., Pál M., özv. Korián Gy.-né, Tövisi M., dr. Szabó A.-né, dr. Gáspár M., özv. Tóth I.-né, Szász S., Marosi A., dr. Molnár J., dr. Lőrinczy D., Fenyédy P., ifj. Dimény L., Orbán Nagy J., Szentgyörgyi Z., Szentgyörgyi Á., Péter J., Tamási L., Tamási F., Biller L.-né, özv. Simó J.-né, Kelemen D.-né, Horváth F.-né, Wendler I., Kádár Gy., Csanyiga J., Suberka Gy.-né, Székely S., Csekme S., Buzogány A., Hajós Ilkei Zs., Mechlovich A. Szentgyörgyi Á. özv. Patik A.-né, Matha L., dr. Molnár J., Szász D., Györfi I.-né, Pál M., Fenyédy P., Jakabházy S., Dézsi G., László F., László J. 1000—1000 K.

(Folyt. köv.)

Felelős kiadó: BIRÓ LAJOS.

Szolga Miklós

ÉRTÉKPAPIRKERESKEDŐ

V, Bálvány-utca 21. I. 14.

Hitrokonoknak értékpapir vételeit és eladásait a legkedvezőbb feltételek mellett bonyolítja le.

Telefon: 199—71.

Hivatalos órák: d. e. 9—1-ig, d. u. 5—7-ig.

A Népies Irodalmi Társaság

erdélyi vonatkozású néprajzi, irodalmi és történelmi kiadványai megrendelhetők:

Budapest, VI., Vilmos császár-ut 55 sz.

„CHANNING SZELLEME”

PERCZELNÉ KOZMA FLÓRA

legújabb munkája, megrendelhető a budapesti lelkeszi irodán (V. Koháry-utca 4.)

ÁRA: 500 KOR.

STERN JÓZSEF R. T.

Budapest, Kálvin-tér 1.

Alapított 1858. évben.

Szövetek, mosóárak, selymek, bélés és vászonárak, női-, férfi-, és gyermek-fehérnemű, kész felöltők és blouzok legjutányosabb bevásárlási forrása

**Kádakat**

Puttonyokat

Boredényeket

Mezőgazdasági
szerszámokat

Tragacsokat

Kocsirészeket

k é s z i t ü n k

Budapest, V., Kálmán-u. 21. Telefon: 5-34

TELEFON

SZÁM:

180—53.

KARTAL TESTVÉREK

Sűrűgöncim

KARTALOK

Budapest

műszaki kereskedők

BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 18. SZÁM.

Műszaki anyagok és cikkek, olajok kenőanyagok, minden mezőgazdasági és egyéb iparág számára legjutányosabban kaphatók.

BERDE LAJOS

cipészüzlete

Budapest. II. Batthyány-utca 48. szám.

Férfi- és női cipőt mérték után készítenek.
Javítást is vállalok. Mérsékelt árak.**„STUDIUM”**

KÖNYVESBOLT

Budapest, IV., Múzeum-Körút 21 szám.

Telefon: Nagyrészt erdélyiekből Telefon
186—87. alakult új vállalat 186—87.

Szakmunkák, szépirodalmi, egyházi és egyetemi tankönyvek raktára. Beszerez és szállít minden kapható külföldi és belföldi könyvet és folyóiratot. Vidéki megrendeléseket gyorsan és gondosan elintézik

SZALAI LAJOS

férfiszabó üzlete

a IX. ker. Haller-piacon.

Férfi- és fiuruhák, télikabátok állandóan és olcsón kaphatók.